

کتاب ملاکی

پیشگفتار

ایمان گشته بود. مردم گرفتار خطاهای گذشته می شدند، یعنی بی توجهی به آیین های مذهبی، رشوه خواری، جانبداری، و بی وفایی های مختلف. ملاکی با شدت واکنش نشان می دهد. او هر کس را، چه کاهن باشد و چه فرد عادی، در مقابل مسئولیت هایش در قبال خداوند و همسایه اش قرار می دهد. به این ترتیب، او دو نقش ایفا می کند. در دوره ای بسیار حساس که چهره نهایی یهودیت پس از تبعید شکل می گیرد، او اصلاح گر زندگی مذهبی و اخلاقی افراد و راهنمای تمام جامعه می گردد.

بعد ها عده ای بیش از هر چیز، تحت تأثیر محتواهای مسیحایی کتاب قرار خواهند گرفت و در عیسی ناصری همان شخصیتی را باز خواهند یافت که نبی منتظرش بود. امروزه یهودیت هنوز بر اساس ارزش های مذهبی ای زندگی می کند که ملاکی در تصریح آنها سهیم بوده است.

این کتاب که گاه ممکن است بسیار دشوار به نظر برسد، به ما هشدار می دهد که بیش از ظهور آن روز «عظیم و مهیب» هم مسیحیان و هم یهودیان که وارث پیامی واحد هستند، باید هم از داخل و هم از خارج با مخالفت های شدید مواجه شوند.

کتاب ملاکی پایان بخش مجموعه کتاب های نبوی است. این بدان معنا نیست که این آخرین حلقه زنجیر از اهمیتی ثانوی برخوردار باشد. نبی که نامش مشخص نیست، نامی عاریتی برخود می گیرد که از اشاره به پیام آور (به عبری ملئکی) در ۱:۳ ناشی می شود. به این ترتیب، او با پیشو و مسیحا که در همین آیه ذکر شده، یکی انگاشته می شود. لذا ملاکی در مجموعه نوشته های عهد عتیق از جایگاه مهمی برخوردار است.

از نشانه هایی که در خود کتاب موجود است، می تواند حدس زد که نبی بین سال های ۴۶۰-۴۸۰ ق.م. خدمت می کرده است. در واقع، قوم از تبعید باز گشته، معبد بازسازی شده، و مراسم عبادی از مدت ها پیش در حال برگزار شدن می باشد. لذا فالصه زمانی زیادی با سال ۵۱۵ ق.م. داریم. اما اصلاحات بزرگی که عزرا آغازگر شد (خصوصاً در زمینه مسئله ازدواج مختلط)، هنوز صورت نگرفته است؛ این امر در حدود سال ۴۴۰ ق.م. رخ خواهد داد. مشخصه دوره مورد نظر ما شکاکیت بسیار است. امیدهایی که حجی و زکریای نبی به بازسازی معبد مربوط ساخته بودند، آن گونه که مردم انتظارش را داشتند، تحقق نیافته بود. سرخوردگی باعث تضعیفه

|

۲۴۷۸

|

کتاب ملّکی

و قومی که یهوه بر علیه آن برای همیشه
خشمنگین است!
^۵ و چشمان شما آن را خواهد دید
و خواهید گفت: «عظیم است یهوه،
فراسوی سرزمین اسرائیل^۶!»

شایط لازم برای عبادتی اصیل
^۶ پسر پدر را حرمت می دارد و برده از خرو^{۲۰}:۱۲
ار بابش می ترسد؛
اما اگر من پدر هستم، پس حرمتم کجا
است؟
و اگر ارباب هستم، پس ترسم کجا
است؟
یهوه لشکرها [به شما] می گوید،
به شما کاهنان که نام را خوار
می شمارید.
و شما می گویید: «در چه چیز نامت را
خوار شمرده ایم؟»
^۷ با تقدیم خوراکی نجس^f بر قربانگاه من.

برگزیدگی رایگان اسرائیل

^۱ وحی. کلام یهوه خطاب به
اسرائیل به واسطه خدمت ملاکی^a.

تث^۴:۳۷ ۲ یهوه می گوید: من شما را دوست
داشته ام،

و شما می گویید: «در چه چیز ما را
دوست داشته ای؟»

آیا عیسو^b برادر یعقوب نیست؟ - وحی.
پید^{۲۷}:۱۲ ۳ اما من یعقوب را دوست داشتم^۳ و از

عیسو نفرت^c:
کوه هایش را ویرانه ای ساخته ام،

و میراثش را چراگاه های^d صحراء.

^۴ اگر ادوم بگوید: «ما ویران شده ایم، اما
ویرانه ها را بازسازی خواهیم کرد!»

یهوه لشکرها چنین سخن می گوید:
ایشان بسازند و من ویران خواهم ساخت؛
ایشان را خواهند خواند: سرزمین
شرط،

^a در خصوص این نام، ر. ک. «مقدمه».

^b عیسو جد بزرگ ادومیان است، قومی که به طور سنتی دشمن اسرائیل بودند. ر. ک. پید^{۱۱}:۱۱ - پاد^{۱۵}:۱۱. عا^{۱۱}:۱۱ - ۱۲:۱۲ - حرق^{۱۲}:۲۵ - مز^۷:۷ - ار^{۴۹}:۱۷ - یول^۴:۱۹.

^c این عبارت در عبری حالت خاصی دارد حاکی از روحانی مشخص و رایگان (انگار که به فارسی بگوییم: دلم خواست یعقوب را دوست داشته باشم و عیسو را دشمن). این عبارت در اینجا بیانگر برگزیدگی نسل یعقوب است. ر. ک. روم^۹:۶ - ۱۳:۶.

^d قرائت عبری: «شغال های صحراء» که شکل مؤنث نام‌نوسی است. ترجمه ما مبتنی بر قرائت یونانی است. در مورد معنی «چراگاه ها» ر. ک. ار^{۲۳}:۳ - ۲۳:۳۷ - حرق^{۲۵}:۵ - ۱۲:۳۷ - ۱۴:۳۴:۱؛ وغیره.

^e خداوند با دور ساختن خطر ادومیان، محبت خود را نسبت به سرزمین کوچک یهودا ثابت کرد، سرزمینی که در پیرامون اورشلیم باقی می ماند.

^f تقدیم قربانی مشمول مقررات بسیار دقیقی بود تا از پاکی شرعی آن اطمینان حاصل شود. بخش عمده این مقررات به طور خاص در کتاب لاویان ارائه شده است (ر. ک. ۲۲:۲۲ - ۳۰:۱۷؛ و پیش از آن، تث^{۱۵}:۲۱).

شما به هیچ وجه مورد پسند من نیستید،
یهوه لشکرها می گوید،
و هدیه آردی شما را از دستستان مقبول ع[۵]-۲۱:۲۰-۲۵:۲۰
نمی دارم.

^{۱۱} زیرا از محل طلوع خورشید تا محل غروب آن،
عظیم است نام من در میان ملت ها،
و در هر مکانی به نام من بخور سوزان ص[۳]:۹-۱۰
تقدیم می کنند،
و هدیه آردی ناب ^b،
چرا که عظیم است نام من در میان ملت ها،
یهوه لشکرها می گوید.

^{۱۲} اما شما آن را بی حرمت می سازید،
آنگاه که می گوید: «میز خداوند نجس
است

و خوراکش خوار ^m.
^{۱۳} و می گوید: «آه! چه همه می ای!ⁿ
و مرا تحقیر می کنید،
یهوه لشکرها می گوید.
وقتی آنچه را که دزدیده شده می آورید،
یا آنچه را که لنگ یا بیمار است،

g متن ملاکی به گونه ای استثنایی دشوار است. نبی تأکید می کند که هر نوع اهانتی به کاملیت عبادت، اهانت به خود خدا است. قرائت یونانی این جمله را اندکی تلطیف کرده، چنین ترجمه می کند: «در چه چیز آن را (پعنی خوارک را) نجس ساخته ایم؟» h تحت اللفظی: «آیا صورت را بلند خواهد کرد؟» این حرکتی است از سوی یک موفق که نسبت به رعایات خود اظهار لطف می کند.

^۱ روی خدا: ر، ک خروج ۱:۳۲، ۱۱:۱۳، ۱:۱۳-سو[۶]، ۶:۱۳، ۱:۱۳-پا[۷]، ۶:۲۶، ۹:۲۶، ۱:۱۳، ۹:۱۳، زک ۷:۷، ۲:۵، بدين معنی: کوشش کردند تا از راه قربانیها یا ریاضت کشیدن ها مهربانی خدا را به سمت خود جلب کنند. ز این عبارت جربان موضوع را قطعاً می کند و ممکن است بعدها اضافه شده باشد. k ساختار این عبارت در عبری غیرعادی است. قرائت تحت اللفظی آن چنین است: «عنه جا عطر می سوزانند، به نام من هدایا می آورند، و این هدیه ای است پاک». نبی در حرارت مبالغه خود، عدم موافقت خود را با شیوه کنونی عبادت ابراز می دارد و اقضاهای عبادتی اجیا شده را به ایشان یادآوری می کند. پدران کلیسا اغلب در این راه اشاره ای کرده اند به عبادت در عهد نوبن. l قدیمی ترین متن چنین قرائت می کرده: «شما مرا بی حرمت می سازید». در اینجا شاهد اصلاحی عمدی از سوی کاتبان هستیم که متن اصلی برایشان کفرآمیز می نموده است.

m متن عبری دشوار است. قرائت تحت اللفظی آن چنین است: «میوه اش (?) خنده دار است، خوردن او». n این روحیه درست برخلاف روحیه عبادت است که باید حالت ستایش و شادی باشد.

و شما می گوید: «در چه چیز تو را
نجس ساخته ایم؟^g

در این که می گوید: «میز یهوه خوار
است».

^۸ وقتی حیوانی کور را برای قربانی تقدیم
می کنید،

آیا این بد نیست؟

و وقتی حیوانی لنگ یا بیمار تقدیم
می کنید،

آیا این بد نیست؟

آن را به حاکمیت تقدیم کن؛
آیا تو را مقبول خواهد داشت یا نسبت به

تو لطف خواهد کرد؟^h

یهوه لشکرها می گوید.

^۹ پس اینک روى خداⁱ را آرام سازید،
تا که مرا ترحم کند.

از دست شما است که این می آید،
آیا لطف او را حاصل خواهید کرد؟

یهوه لشکرها می گوید.

^{۱۰} چه کس در میان شما دروازه ها را خواهد
بست

تا قربانگاه مرا به باطل شعله ور نسازید؟

تپاله به صورت شما پرتاب خواهد کرد
تپاله اعیاد شما را^۹
و شما را با آن خواهند برد.
^۴ آنگاه خواهید دانست که این حکم را برای
شما فرستاده‌ام،
تا پایدار بماند عهد من با لاوی^{۱۰}،
یهوه لشکرها می‌گوید.
^۵ عهد من با وی، حیات و آرامش بود،
آنها را به او دادم؛
و ترس، وا او از من می‌ترسید
و در برابر نام من ترسان بود.
^۶ آموزه حقیقت در دهانش بود
و بر لبانش ظلم یافت نمی‌شد؛
در آرامش و درستی با من سلوک
می‌کرده
و بسیار بودند کسانی که او از خطاب باز
می‌گرداند!
^۷ زیرا لبان کاهن دانش را نگاه می‌دارد
و از دهان او آموزه را می‌جویند،
چرا که او فرشته یهوه لشکرها است.
^۸ اما شما از طریقت دور شده‌اید،
بسیاری را در آموزه از طریقت لغزش
داده‌اید.
عهد با لاوی را منحرف ساخته‌اید
یهوه لشکرها می‌گوید.

وقتی چنین هدیه آردی ای می‌آورید،
آیا می‌توانم از دستستان بپذیرم؟
یهوه می‌گوید.
^{۱۳} همچنین ملعون باد شخص حیله‌گر که
نری در گله خود دارد،
آن را وقف می‌کند، و بعد حیوانی
ناقص العضورا برای خداوند قربانی
می‌کند!
زیرا که من پادشاهی عظیم می‌باشم، یهوه
لشکرها می‌گوید،
و مهیب است نام در میان ملت‌ها.

اقتضاهای کهانتی امین

^۱ و اینک ای کاهنان، این حکم
^۲ برای شما است!
^۳ اگر گوش نسپارید
و اگر در دل خود قرار ندهید که نام مرا
جلال دهید،
یهوه لشکرها می‌گوید،
لعنت را نزد شما خواهم فرستاد
و برکت شما را لعنت خواهم کرد^۰؛
حتی از هم اکنون آن را لعنت کرده‌ام
چرا که هیچ چیز را در دل خود جای
نمی‌دهید.
^۴ اینک بازوی شما را قطع خواهم کرد^P.

۵:۲۱

^۰ یعنی نیکوبی‌هایی که قوم از خدمت این کاهنان انتظار داشتند.

^p فرائت عبری: «نهدید را بر علیه اعقاب شما خواهم آورد». ترجمه‌ما می‌بینی است بردو اصلاح کوچک و ترجمه یونانی. قطع کردن بازوی‌های کاهن به معنی کنار گذاشتن او از کهانت می‌باشد (ر.ک. ۱-سمو:۲ ۳۱:۲) این فرائت احتمالاً مطابق متن اصلی می‌باشد.

^۱ عبادتی که با چنین وضع اسف باری صورت می‌گرفت، دیگر برای خدا چیزی جز تپاله حیوانات قربانی شده نبود. برای آنکه قدس نجس نشود، آن را می‌بایست در بیرون می‌سوزانند (ر.ک. خروج ۱۴:۲۹).

^۲ عهد بالاوی مربوط می‌شود به اختصاص یافتن اختصاری کهانت به این قبیله. کتاب مقدس این امر را به صراحة ذکر نمی‌کند. اما برخی متنون این برداشت را به دست می‌دهد که از زمان تبعید به بعد، قبیله لاوی خود را یگانه صاحب حق کهانت بر اساس یک عهد تلقی می‌کرده‌اند: ار ۲۰-۲۲: (متن مربوط به بعد از تبعید): نج ۱۳:۲۹؛ بنی ۴۵:۲۳-۲۶. این بخش‌ها به متن قدیمی تر اما با رسمیت کمتر ارجاع می‌دهند: ثث ۱۰:۲۵؛ ۱۱-۸:۳۳؛ ۸-۱۱: ۱۸:۱۱.

و آن کس را که هدیه آردی را به یهوه
لشکرها تقدیم می کند!

^{۱۳} و این است کار دومی که می کنید:
قربانگاه یهوه را به اشک‌ها می پوشانید،
به گریه و به ناله‌ها،
زیرا دیگر به سوی هدیه آردی شما بر

نمی گردد
و دیگر هدیه‌ای از دست شما
نمی پذیرد.

^{۱۴} و می گویید: «چرا؟»
چرا که یهوه شاهد بوده است
میان تو و زن جوانی ات
که تو به او خیانت کرده ای،
حال آنکه مونس تو بود و زن عهد تو.^v

^{۱۵} آیا او یک موجود نساخته است
که گوشت و روح دارد؟
و این وجود یگانه چه می جوید؟
نسلي از خدا.^w

پس مراقب روح خود باشید^x
و بادا که کسی به زن جوانی اش خیانت
نکنید.^y

^{۱۶} زیرا که من از طلاق نفرت دارم^z،
یهوه، خدای اسرائیل می گوید،

^۹ و من به نوبه خود، شما را برای تمام قوم
قابل تحقیر و پست ساخته ام،
چرا که طریق‌های مرا رعایت نمی کنید
و در [اجرای] شریعت از شخص
جانبداری می کنید.

وفاداری در روابط اجتماعی و خانوادگی

^{۱۰} آیا همگی ما پدری واحد نداریم؟
آیا خدایی واحد ما را نیافریده است?
چرا به یکدیگر خیانت می ورزیم
و عهد پدرانمان را بی حرمت می سازیم؟
^{۱۱} یهودا خیانت ورزیده است و در اسرائیل
و در اورشلیم
کراحتی به عمل آمده است؛
زیرا یهودا آنچه را که برای یهوه وقف
شده بی حرمت ساخته
آنچه را که دوست می دارد،
و دختر خدایی بیگانه را به همسری
گرفته است.^t

^{۱۲} برای آن کس که این کار را می کند
بادا که یهوه بر کند از خیمه‌های یعقوب
شاهد و پاسخگو را^u

s اشاره به آیین ازدواج است که برای خدا نهادی گرامی بود.

t ازدواج با زنان غیریهودی حاوی خطر سازشکاری مذهبی بود، همانطور که در مورد سلیمان چنین شد؛ ر. ک. ۱- پاد ۱۱:۱۳-۱۳.

u تحت اللفظی: «شخص مراقب و شخص پاسخگو» این عبارت بیانگر تمامیت افراد بدون استثناء است.

v یعنی زنی که با او پیمان ازدواج بسته ای.

w بخش اول آیه ۱۵ شدیداً مخدوش است. قرائت تحت اللفظی آن می گوید: «و نه یک ساخته است و بازمانده ای از دم در او و چه می جوید این یگانه...» به کمک اصلاحاتی اندک، کوشیده ایم معنایی قابل درک به دست بدھیم. به نظر می رسد که نبی به پید ۷:۲ و ۲۳:۲ و ۲۴-۲۳:۲ اشاره می کند.

x تحت اللفظی: «دم خود را حرمت گذارید» (در آیه ۱۶ نیز همین امر صادق است).

y تحت اللفظی. «جوانی ات».

z معنای قطعی این «نفرت» را عیسی به آن می دهد، و مجوز قانونی موسی درخصوص طلاق را تشریح می کند: «آنچه را که خدا پیوست، انسان جدا نسازد ... به سبب سختدلی شما است که موسی اجازه داد زنان خود را طلاق دهید، اما از ابتدا چنین نبود» (مت ۱۹:۶-۸).

که او پدیدار شود؟
 زیرا که مانند آتش ریخته گر خواهد بود
 و مانند نمک قلایای شویندگان.
^۳ او جلوس خواهد کرد برای ذوب کردن و
 تطهیر نمودن،
 بنی لاوی را تطهیر خواهد کرد،
 ایشان را همچون طلا و همچون نقره
 تصفیه خواهد کرد،
 و برای یهوه خواهند بود
^h آنان که هدیه آردی را بر طبق عدالت
 تقدیم می کنند.
^۴ هدیه آردی یهودا و اورشلیم مورد پسند
 یهوه خواهد بود،
 مانند روزهای کهن و مانند سال های
 گذشته.

^۵ به شما برای داوری نزدیک خواهم شد
 و شاهدی آنی خواهم بود
 بر علیه جادوگرانⁱ، بر علیه زناکاران،
 بر علیه آنان که سوگند دروغ می خورند،
 بر علیه بهره کشان از مزدور و بیوه زن و
 یتیم،
 بر علیه آنان که به غریب خطای کنند
 و از من نمی ترسند،
 یهوه لشکرها می گوید.

a و اینکه جامه اش را با خشونت بیوشانند^a،

یهوه لشکرها می گوید.

b پس مراقب روح خود باشد

c و خیانت مورزید!

پاک شدن کاهنان و قوم در روز

داوري

مز ۱:۳۷ b شما به واسطه سخنان خود یهوه را

d خسته کرده اید.

e و می گویید: «در چه امری او را خسته

f کرده ایم؟»

آن هنگام که می گویید:

g «جمله آنان که بدی می کنند، در نظر

یهوه خوب هستند،

و خشنودی او در ایشان است»،

h و نیز: «کجا است خدای داوری^c؟»

^۱ اینک پیام آور خود را می فرستم،

۳

i ترا راه را در برابر من مهیا سازد^d؛

j و به ناگاه^e به معبد خویش خواهد آمد

k خداوندی^f که می جویید:

l و پیام آور عهد^g که اشتیاقش را دارید

m اینک می رسد، یهوه لشکرها می گوید.

n و چه کس تحمل خواهد کرد روز آمدن ش

۲

o را؟

۱۹:۳ چه کس ایستاده خواهد ماند آن هنگام

a «و اینکه جامه اش را به خشونت بیوشانند» استعاره ای است بی بروایانه که در هیج جای کتاب مقدس به کار نرفته است؛ بعضی پیشنهاد می کنند که چنین قرائت شود: «و از بی عدالتی در حق زنی که بر دادی خود بیوشانده اند».

b این آیه، نتیجه گیری فصل ۲ نیست، بلکه مقدمه ای است برای بحثی که به دنبال می آید.

c جامعه خدا را سرزنش می کند که در داوری جانبداری می کند.

d عیسی اعلام داشت که این نبوت در ظهور بحی تعمید دهنده تحقیق یافت (مت ۱۰:۱۱؛ مر ۱:۲؛ ر.ک. توضیحات لو ۱۷:۱).

e این اصطلاح به قریب الوقوع بودن امر نیز اشاره دارد.

f منظور اشاره به حاکمیت خدا بر تمام عالم هستی است (ر.ک. زک ۱۴:۴).

g به خاطر حرمت خدا، معمولاً عامل واسط دیگری را برای اجرای خواست او معرفی می کنند. عملکرد مستقیم او و عملکرد عامل

واسط، اغلب در جمله ای واحد بیان می شود.

h یعنی در آن واحد مطابق آیین های تصریح شده و وضعیت اخلاقی ای که با عبادتی اصیل سازگار باشد.

i منظور کسانی است که خدا را رهای کرده، به دنبال بتها می روند (ر.ک. حرق ۱۶).

مسئولیت هر فرد برای برگزاری عبادت

^۶ زیرا من، یهوه، تغییر نکرده ام،

^۷ و شما، ای نبی یعقوب^k، تمام نشده اید!

^۸ هو ^۹:۱۱:۲۳:۱۹:۱۱:۴

از روزگار پدران خود دور می شوید

از فرایض من و آنها را رعایت

نمی کنید.

به سوی من بازگشت کنید و من به سوی

شما باز خواهم گشت^k

یهوه لشکرها می گوید.

و شما می گویید: «چگونه بازگشت

کنیم؟»

^{۱۰} آیا آدمی باید خدا را فریب دهد؟

اما شما مرا فریب می دهید

و می گویید: «در چه امری تو را فریب

داده ایم؟»

در ده یک و در پیش برداشت.

^{۱۱} ^۹ با لعنت، لعنت شده اید؛

و مرا فریب می دهید،

شما، ای تمامی ملت!

^{۱۰} تمامی ده یک را به خزانه بیاورید،

تادرخانه من خوراک وجود داشته باشد^m

و مرا در این آزمایش قرار دهید،

یهوه لشکرها می گوید؛

[ببینید] آیا پنجره های آسمان را برایتان

نمی گشایم،

^{۱۲} نبی به فریب یعقوب اشاره می کند (ر.ک. توضیحات آیه ۸).

^k این فرمولی است که نشان برقراری مجدد عهد می باشد (زک: ۱:۱۳:۹:۱:۲۵:۲).

^{۱۳} در عبری، این کلمه با نام یعقوب در حروف بی صدا شباخت دارد.

^m این خوراک به منظور تقدیم قربانی بود. ده یک تداوم عبادت را تضمین می کرد. ابا کردن از آن، اهانت به حرمت خدا تلقی می شد.

ⁿ احتمالاً منظور هجوم مکرر و هولناک ملخ ها است.

^{۱۴} مراسم سوگواری شمال روزه، نوحه سرایی، و تقدیم قربانی به هنگام مصائب بزرگ می شد. بعضی فکر می کردند که صرف برگزاری مراسم به این شکل، برای فرونشاندن غصب خدا کافی است.

آن کس که او را خدمت نمی‌کند.
زیرا اینک آن روز می‌آید^۴، سوزان
چون کوره،
تمام متکبران و تمام آنان که بدی
می‌کنند، کاه خواهند بود،
روزی که می‌آید، ایشان را خواهد
سوزاند،
یهوه لشکرها می‌گوید،
تا حدی که نه ریشه‌ای برایشان خواهد
گذارد، نه شاخه‌ای.
اما برای شما که از نام من می‌ترسید
آفتاب عدالت طلوع خواهد کرد،
و در اشعه‌هایش^{۱۱} شفا خواهد بود؛
جست و خیز کنان بیرون خواهید رفت
همچون گوساله‌های پرواری^۷،
و بدکاران را پایمال خواهید کرد؛
زیرا ایشان زیر کف پای‌های شما
خاکستر خواهد بود^۸،
در آن روز که عمل کنم،
یهوه لشکرها می‌گوید.

^{۱۵} و اینک متکبران را سعادتمند می‌خوانیم؛
آری، آنها استوار و برقرار هستند، آنان
که بدی می‌کنند،

آری، خدا را می‌آزمایند و در امنیت
هستند!^۹

^{۱۶} آنگاه آنان که از یهوه می‌ترسند، در
میان خود سخن گفتند.^۹

یهوه توجه کرد و شنید،

یادداشتی در برابر او نوشته شد
مکا^{۹:۱۳}
برای آنان که از یهوه می‌ترسند و نامش
را حرمت می‌دارند.

^{۱۷} یهوه لشکرها می‌گوید، ایشان برای من

در روزی که عمل کنم،
دارایی خاصی^{۱۰} خواهند بود؛
برایشان شفقت خواهم داشت، همان
سان که شخص برای پسری که خدمتش
می‌کند شفقت دارد.

^{۱۸} بار دیگر، عادل و بدکار را از یکدیگر
تشخیص خواهید داد،
میان آن کس که خدا را خدمت می‌کند و

p گفتگو کردن: آن چیزی را که گفتند نوشته نشده بلکه به احتمال قوی از سخن گفتن شکاکان ناراحت شده و از شکوه و جلال خدا دفاع کردند.

^۹ این متن معکوس کننده سرخوردگی مؤمنان در مقابل بی عدالتی ظاهری خدا است که به نظر می‌رسد جانب متکبران را می‌گیرد. خدا شکایت ایشان را تأیید نمی‌کند (آیه ۱۳)، بلکه در شفقت خویش، ایشان را به شکیبایی دعوت می‌کند. عدالت واقعی او بزودی آشکار خواهد شد (آیه ۱۹). ر. ک. مز ۷۳ و شکایات ایوب و مثل کرکس‌ها و دانه خوب (مت ۱۳:۲۴-۳۰-۳۶-۴۳).

^{۱۰} اشاره‌ای است به برگزیدگی خاص قوم (خروج ۵:۱۹؛ تث ۷:۶).

^{۱۱} برخی از ویرایش‌های کتاب مقدس از این آیه به بعد، شماره گذاری متفاوتی دارند. به جای ۳:۱۹-۲۴، می گذارند ۴:۶-۱۰.

^{۱۲} منظور روز بزرگ داوری معاذشناختی است، مانند ۳:۲، ر. ک. عا ۱۸:۵؛ صف ۱:۱۴-۱۸؛ یول ۱:۱۱-۲.

^{۱۳} تحت الفظی: «بر بال هایش» شفا در معنای تسلی و برقراری مجدد کاملیت قوم، یکی از اصلاحاتی است که بیانگر نجات مسیحیابی است (ار ۳:۳؛ اش ۱:۱۸-۵؛ ۷:۱۸).

^{۱۴} ترجمه یونانی قرائتی دارد که ارجح به نظر می‌رسد: «گوساله‌هایی که از اصطبل رهایی بافته‌اند».

^{۱۵} بدکاران به دنبال داوری ای که بر علیه آنان ایجام می‌شود (آیه ۱۹)، از هم اکنون تبدیل به خاکستر شده‌اند. اجرای این داوری فقط منحصر به خدا است.

به سوی زمان‌های نوین
شريعت موسی، خدمتگزار مرا به یاد
آورید،
که به او در حوریب اعطای کردم
برای تمام اسرائیل
فراپیش و قواعد را.
اینک من برای شما می‌فرستم
ایلیای نبی را،

۱۹:۳ پیش از آنکه فرا رسد روز یهوه،
[روز] عظیم و مهیب.^X

۲۲ او دل پدران را به سوی پسران باز لوازی^{۱۷:۶}
خواهد آورد
و دل پسران را به سوی پدرانشان^Y،
مبادا که بیایم و سرزمین را
به لعنت بزنم.^Z

۲۴

۱۷:۱؛ ۱۷:۶

X در نوشته‌های یهود که به دوران عهد جدید نزدیک است، شخصیت ایلیا جایگاه مهمی در مقام پیشو و مسیحا دارد. عیسی شهادت می‌دهد که این نقش را یحیی تعمید دهنده ایفا کرده است (مت ۱۷:۹-۱۳ و متون موازی؛ ر.ک. لو ۱۷:۱) ظهور ایلیا در کنار مسیح که تبدیل هیأت یافته (مت ۱۷:۸-۱۱) اهمیت او را نشان می‌دهد.

Y او موجب توبه دل‌ها می‌شود تا راه را برای ظهور ملکوت آماده سازد.
Z «زدن سرزمین (یعنی یهودا) به لعنت» یعنی نابودی کامل و قلع و قمع.